

Теоретичні засади та принципи укладання “Словника граматичного...”

25. Тимкова В.А. Семантико-синтаксична структура двоскладних речень із предикатами якості в українській мові : [монографія] / В.А. Тимкова. — К. : Кондор, 2005. — 134 с.
26. Тотавар В.С. Обязательная синтаксическая сочетаемость имен прилагательных в современном русском языке : автореф. дис. ...кандидата филол. наук / В.С. Тотавар. — М., 1977. — 25 с.
20. Український орфографічний словник: понад 175 тис. слів / [уклад. В. В. Чумак [та ін.]; за ред. В. Г. Скляренка]. — Вид 9-е, переробл. і доповн. — К. : Довіра, 2009. — 1011 с. — (Словники України).
28. Шрамм А.Н. Очерки по семантике качественных прилагательных (на материале современного русского языка) : [монография]. — Л. : Изд-во Ленинград. ун-та, 1979. — 134 с.

Anna Gabay (Kyiv)

THEORETICAL BASES AND PRINCIPLES OF COMPILATION
OF ADJECTIVAL GRAMMATICAL GOVERNMENT DICTIONARY

The article is devoted to theoretical bases and principles of compilation of the first modern Ukrainian linguistic Dictionary of adjectival grammatical government. The structure of vocabulary entries is thoroughly described. The specimens of the vocabulary entries of grammatical government of qualitative adjectives are offered.

Key words: adjective, government, right-side valency, dependent on valency components, object, addressee.

Мовна мозаїка

КРАВЕЦЬ – КРАВЧИНЯ, ТО Й ПРОДАВЕЦЬ – ПРОДАВЧИНЯ!

Особу жіночої статі, яка “продає що-небудь”, в офіційному вжитку називають *продавцем*. Напр.: **Продавець** тільки плечима стенула: мовляв, не за адресою звертаються (Знання та праця); ..Зі слів тернополянки, вона взяла на випробувальний термін одну особу, але через тиждень **продавець** зникла, прихопивши з собою не лише виручку, а дещо з товару (З інтернетівського джерела).

Під впливом російської мови спочатку в усному мовленні, а згодом і в українській пресі поширилася неправильна назва *продавщиця*. Напр.: *Коханкою Бекхема була продавщиця спідньої білизни?* (Газета по-українськи); *У Києві продавщиця кіоску не злякалася озброєного розбійника* (Україна кримінальна); *Миколаївська продавщиця загнала злодія в руки військових правоохоронців* (Із інтернетівського джерела); *У Мукачеві продавщиця наздогнала цигана, що украв шорти* (З інтернетівського джерела); *Людину від п'ятьох катів врятувала продавщиця* (З інтернетівського джерела) тощо.

Українським відповідником до слова *продавщиця* є *продавчиня*. Його утворено за аналогією до *кравець – кравчиня*. Він уже з'явився в мові деяких засобів масової інформації. Пор.: *16-річний грабіжник вистрелив продавчині в око* (Газета по-українськи); [Артем Шевченко, ведучий]: *..на столичному пташиному ринку.. нам пропонують цуценя пітбультер'ера за 300 доларів. Стан тварини продавчиня встановлює на око* (Телепрограма “Агенти впливу”, “Інтер”); *Через кілька днів Данило проходить повз магазин, оскільки живе неподалік, і в цей час його впізнала продавчиня* (З інтернетівського джерела); *“Продали всі книжки про депресію і страх. Найбільше залишилося ніжності”, – чую краєм вуха обривок розмови дівчат-продавчинь, проходячи повз стенд видавництва “Свічадо”... (Україна молода); 26-річна Ірина пропрацювала в магазині іграшок продавчинню кілька місяців* (Новини, телеканал “НТН”); *Продавчиня Зоя Катай запевняє, що підприємці справно платять за оренду... (Хрещатик) та ін.*

Отже, жінку, яка продає що-небудь, українською мовою правильно називати **продавчинню**.

Лариса Колібаба